

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 8 februari 2007

MEDITATIE

Jezus' zorg

Hier wordt niet iemand aangesproken die geen enkele zorg over haar onsterfelijke ziel had, zoals zovelen zorgeloos en goddeloos naar de dag van de dood reizen. Zij vragen niet "mijn ziel, doorziet gij uw lot, hoe zult gij rechtvaardig verschijnen voor God".

Maar van Martha, Maria en Lazarus kan gezegd worden; Jezus nu, had Martha en haar zuster en Lazarus lief (Joh. 11:5). Met die eenzijdige liefde, die zich ook in hartelijke wederliefde openbaarde.

Hij was weer in Bethanië gekomen. Gods kind leert een komende en gaande Jezus kennen. Martha had Hem in haar huis ontvangen, maar de Heere Jezus kwam niet alleen; zijn discipelen waren er bij. Met al haar liefde wil zij haar hoge Gast en Zijn discipelen verzorgen. Daarom lezen wij: Doch Martha was zeer bezig met veel dienens (vers 40a). Zij was zeer bezorgd dat alles niet zou gaan zoals het moest.

Maar ook zeer ontstemd over haar

En Jezus, antwoordende, zeide tot haar: Martha, Martha, gij bekommert en ontrust u over vele dingen, maar één ding is nodig, doch Maria heeft het goede deel uitgekozen, hetwelk van haar niet zal weggenomen worden.

Lucas 10: 41-42

zuster Maria, die haar alles alleen liet doen, en zo rustig en stil aan Jezus voeten zat te luisteren. Ook de houding van haar Meester gaf zorg. De Heere Jezus, Die er niets van zegt. Dat brengt deze klacht over haar lippen: Heere, trekt Gij U dat niet aan, dat mijn zuster mij alleen laat dienen? Zeg haar dan, dat zij mij helpe. (vers 40b). Maar de Heere richt in Zijn antwoord zich niet tot Maria, maar tot

Martha. Hij heeft geen zorg over Maria en haar zitten aan Zijn voeten, maar over Martha en dat zij er niet zit, maar bezig is met veel dienens. Deze zorg heeft de Heere Jezus ook vandaag over velen van Zijn kinderen. En Jezus antwoordende, zeide tot haar: Martha, Martha, gij bekommert en ontrust u over vele dingen. (vers 41). Martha's onrust heeft geen waarde. Maar Jezus onrust over haar zegt alles. De Heere Jezus bestraft haar liefde niet, maar wel de wijze waarop zij deze gestalte geeft. Zo moet het niet, Martha!

Met die dubbele aanspraak, Martha, Martha, geeft de Heere Zijn liefde en zorg over haar en al Zijn kinderen aan. Is in deze zorg en liefde niet aangewezen, wat de Heere Jezus ook vandaag van velen van Zijn kinderen moet zeggen. 't Gevaar van onze tijd door Hem ontdekt. U bekommert en ontrust u over vele dingen. Zoveel arbeid is er voor Gods koninkrijk, wat wel nodig is, maar vergeten wij niet dat het bovenal nodig is, wat God door Zijn Geest in ons werkt. De zegen van de Heere is onmisbaar en noodzakelijk. Anders zal er niets gedijen.

Wij rekenen zoveel voor wat wij doen en laten. Daarom is het zo stil in de openbaring van Zijn werk in de ziel tot zaligheid. Wij doen en hebben nog zoveel. Daarom bidden wij wel om Zijn werk, maar er is geen plaats voor, als wij niet zijn uitgewerkt. Er zijn zoveel Martha's, maar zo weinig Maria's, die het heilgeheim hebben geleerd; niet mijn werk brengt heil, maar Zijn werk geeft aan mijn ziel vertroosting, geest en leven. En wat meer is, God wordt niet verheerlijkt door mijn dienen, maar alleen door Zijn dienen. Laat dit onderwijs u mogen dringen om te komen waar Hij u hebben wil, maar ook alleen kan en wil brengen, als een arme zondaar, zondares. En hoe? Zo beschamend. Neen Martha, niet Maria, maar jij hebt een bestraffing nodig.

Gods werk hangt niet van mijn ijver

Inhoud

85e jaargang

Nr. 19

- 1 Jezus' zorg
- 2 Vervolgd om der gerechtigheid wil (10)
- 3 Bijbelse kernwoorden: Troost
- 5 Als een briesende leeuw (2)
- 6 Stofregen
- 8 Commentaar: De belijdenis inzake Israël
- 9 Boekennieuws
- 10 Kerknieuws
- 11 Berichten
- 12 Kerkdiensten

en zorg, doen en laten af, maar van Hem die zegt: Laat Mij in u werken. Welk een onderscheid, alle twee van God in Christus gezocht en gevonden. Zusters in de natuur, maar ook in genade. Toch zo'n groot contrast. Martha maar bezig met dienen, Maria daar stil aan de voeten van Jezus, hongerend en dorstend naar de woorden die van Zijn gezegende lippen af komen. Dwaas in zichzelf, maar zo begerig om door Hem wijs gemaakt te worden tot zaligheid.

Eén ding is nodig: Niet wat u denkt Martha, maar wat Maria's deel is. Zij heeft het goede deel uitgekozen. Dat zitten aan Zijn voeten. Dat rusten aan Zijn voeten. Dat luisteren naar Zijn woorden. Een ogenblik van dat werkeilige bestaan verlost te mogen zijn. En in dat heilbegerige verlangen in ware verootmoediging naar Hem op te zien; het alleen van Hem en Zijn werk te verwachten. Door dat zaligmakende geloof geheel van onszelf ontbloot, bij Hem te schuilen bij Wien de woorden des eeuwigen levens zijn. Luisteren met geheel ons hart.

Zoals een spons uitgedroogd, iedere druppel weer inzuigt. Hier maakt Hij het waar, hebbende het begerig gemaakt, verrijkt Gij het grotelijks. Daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden voor Hem, want door de wet is de kennis der zonde (Rom. 3 : 20). Hoe noodzakelijk is het om dat ene te mogen bekomen. Om uitgewerkt als een veroordeelde zondaar dat goede deel te mogen ontvangen. Maar ook voor u, die nog leeft zoals u

bent geboren, zo goddeloos en zorgeloos. U bekommert en ontrust u over zoveel dingen, waarvan de Heere zegt: ijdelheid der ijdelheden, het is al ijdelheid, maar één ding is nodig. Ziet, dat is Jezus zorg, dat u als

een onwaardige aan Zijn voeten komt en zult belijden: Heere ik ben niet waardig dat U onder Mijn dak inkomt.

Yerseke,

ds. J.W. Verweij

10

Vervolgd om der gerechtigheid wil

De Heere breidt de achtste zaligspreking uit

De eerste zeven zaligsprekingen heeft de Heere niet uitgebreid, maar de achtste wel (zie Mt. 5:11,12). Als vanzelf rijst dan de vraag: waarom deze achtste zaligspreking wél? Waarom juist als het gaat over degenen die vervolgd worden om der gerechtigheid wil? Het is opdat de strijdende kerk zou weten dat haar lijden zwaar zal zijn. Het zal over haar komen als een vloed. Dan eens op deze, dan eens op een andere manier en vaak op allerlei wijze tegelijk. Niet alleen naar het lichaam, maar ook naar de ziel. En zie, op dat laatste, op dat *bittere zielenlijden*, legt de Heere de nadruk als Hij zegt: "Zalig zijt gij als u de mensen smaden en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen u spreken, om Mijnentwil."

Als u de mensen alzo doen! Het

"Zalig zijt gij, als u de mensen smaden, en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen u spreken, om Mijnentwil"

Matth. 5:11

woordje *als* bedoelt niet maar slechts een mogelijkheid, alsof het wellicht eens zou kunnen gebeuren, nee, het oorspronkelijke bedoelt: dit zal zonder twijfel over u komen! U zult vervolgd worden - het zal uw deel zijn. En het zal samengaan met *grievende smaad* en *duivels onrecht*. Twee vlijmscherpe messen die de zielen van Mijn gunstgenoten zullen wonden en kerven, steeds weer. Bij de één meer, bij de ander minder, maar al de eeuwen door zal het in

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers aan:
ds. A. Moerkerken, Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263
e-mail: moerkerken@kliksafe.nl

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Boeken ter recensie en meditaties aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583.

Aanlevertijd:
Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisoehof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718,
e-mail: saambinder-adv@kliksafe.nl
Postbankno. 256686 t.n.v. de administratie van De Saambinder.

Advertenties € 0,60 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de administratie te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen** 9 uur.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 22,- per jaar + extra portiekosten.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

De redactie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Mijn strijdende kerk worden gevonden.

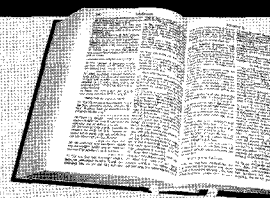
Maar er is ook een andere zijde. Want wat voegt de Heere eraan toe? Wetende alles wat over hen komen zal, voegt Hij bij de achtste zaligspreek een woord des levens. Een woord van bijzondere vertroosting. *Zalig zijt gij, zo* roept Hij hen toe! Voor de tweede keer! Waarbij Hij hen ook nog eens persoonlijk aanspreekt – *zalig zijt gij!* Ik ken u en weet van u! Wie ook tégen u is, *Ik* ben mét u en voor u. En wat hel en wereld ook van u zeggen - weet: het is om Mijntwil! U wordt om Mijntwil gesmaad, om Mijntwil belasterd. Verblijdt en verheugt u - want uw loon is groot in de hemelen! Verblijdt en verheugt u - want u overkomt niets vreemds. Hebben zij niet also vervolgd de profeten die vóór u geweest zijn (vs. 12^b)?

Smaden en vervolgen

Het eerste wat de Heere noemt is smaden, omdat het vervolgen doorgaans met smaden begint. Wat hebben hel en wereld al niet bedacht! Bodemloos is hun voorraad honende woorden en vernederende handelingen. Jozef werd door zijn broeders een meesterdromer genoemd en in een put gesmeten (Gen. 37:19). Toen Achab Elia na drieënhalf jaar zag, barstte hij los en zei: Zijt gij die beroerder Israëls? (1 Kon. 18:17). Er was bitterheid bij Job toen hij zijn vrienden antwoordde: De rechtvaardige en oprechte is een spot, hij is een verachte fakkel... (Job 12:4b, 5a). David werd openlijk bespot: Die in de poort zitten, klappen van mij; en ik ben een snarenspeel degenen die sterke drank drinken (Ps. 69:13). Denk aan Jeremia, die klaagde: Ik ben de gansen dag tot een belachen, een ieder van hen bespot mij (Jer. 20:7b). En aan Ezechiël: Ach Heere HEERE, zij zeggen van mij: Is hij niet een verdichter van gelijkenissen? (Ez. 17:2). Wat werd er gelachen om de bedroefde ballingen in Babel. Hun harpen hingen aan de wilgen, hun lied was verstomd en smart was in hun hart. Honend echter vermaakten zich de heidenen met hen en zeiden: Kom, kom, waarom uw harpen opgeborgen? Waarom zo somber? Zing eens wat voor ons! Bijvoorbeeld zo'n mooi tempellied van jullie. Daar knap je van op! (zie Ps. 137:3). Van de apostelen, vervuld met de Heilige Geest, werd gezegd: Zij zijn vol zoete wijn (Hand. 2:13). Machtigste Felix, zei Tertullus, wij

Bijbelse kernwoorden

Troost

Mensen zijn moeilijke vertroosters! Dit gezegde zult u volmondig moeten beamen. Aan twee kanten. Als je troost nodig hebt, maar ook als je geroepen wordt om te troosten. Wat is het een waarheid! Wat is eigenlijk troost? Wanneer hebt u dat nodig?

De behoefte aan troost heeft alles te maken met de zondeval. De gevolgen van onze zonden en de vloek maakten van deze aarde een tranendal. Mozes, de man Gods, roept in zijn gebed: 'En het uitnemendste van die is moeite en verdriet; want het wordt snellijk afgesneden en wij vliegen daarheen' (Ps. 90:10). Als de godvrezende vader Lamech met zijn geboren zoon in de armen staat, roept hij uit: Noach! 'Deze zal ons troosten over ons werk en over de smart onzer handen, vanwege het aardrijk, dat de HEERE vervloekt had' (Gen. 5:29).

Het oudtestamentische grondwoord voor troost is *nachama*. Dit woord is afgeleid van een werkwoord dat betekent: diep ademen. Op de achtergrond ligt de gedachte dat diep ademen het bedrukte gemoed kan verlichten. Troost! Kleine kinderen zoeken het bij hun moeder voor een geschaafde knie. In rouw en intens verdriet zoeken we troost bij elkaar. Je kunt ook jezelf troosten met allerlei dingen waarvan je geniet. Troosten met sport of muziek, met je studie of je geld. Toch geeft dit allemaal geen werkelijke troost en verzadiging in het hart. De ware troost moet van de HEERE komen. Hij is de Bron van troost en licht! Hoe goed het meeleven en meelijden van mensen ook doet. Geen mens kan ons de echte troost geven. Die bijbelse troost is van een heel andere orde. Toen Israël om eigen schuld in ballingschap was, zag het er troosteloos uit voor dat volk. Maar juist dan mocht de profeet Jesaja komen met de boodschap: 'Troost, troost Mijn volk, zal Uw God zeggen' (Jes. 40:1).

Gevoelt u zich een zondig adamskind in ballingschap? Om eigen schuld. Heeft de zaligmakende overtuiging en

overbuiging van Gods Geest u en jou gemaakt tot een ongetrooste en door onweder voortgedrevene? Bent u een mens die om eigen schuld onder het oordeel ligt en toch de HEERE, de goeddoende God niet missen kan? Een oprecht treurende! Met de droefheid uit God, naar God. Ten diepste krijgt het woord troost dan betekenis in de Heere Jezus Christus, Die Zijn volk zal troosten! 'De Geest des Heeren HEEREN is op Mij, omdat Mij de HEERE gezalfd heeft, om... alle treurigen te troosten' (Jes. 61). De grote Leraar leert op de heuvels van Galilea: 'Zalig zijn die treuren; want zij zullen vertroost worden' (Matth. 5:4). Om deze troost te verwerven, moest Gods Zoon in Zijn bitter lijden alle troost missen. Hij van God verlaten. Hij in onuitsprekelijke benauwdheid, smarten, verschrikking en helse kwelling. Opdat Hij Zijn volk in hun hoogste aanvechtingen zeer zou vertroosten! Zó heeft Jezus Christus voor Zijn volk de Geest verworven.

De Heilige Geest als de Trooster. De Parakleet! 'En Ik zal de Vader bidden en Hij zal u een anderen Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid' (Joh. 14:16). Wat gelooft u van die Trooster? Mag u het door genade nazeggen met uw hart: ten andere dat Hij ook mij gegeven is, mij wederbaart, in alle waarheid leidt, mij troost en in eeuwigheid bij mij zal blijven? Hier op aarde blijft zonde en strijd, aanvechting en verdrukking. Hier op aarde blijven troost en verdriet elkaar afwisselen. De volle troost wacht voor Gods kind. Net als Lazarus: 'Nu wordt hij vertroost'. Vraag u eens ernstig af: Wat is uw enige troost, beide in het leven en sterven? Gelukkig mens, die het mag weten door het geloof: 'Dat ik met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven, niet mijn, maar mijns getrouwe Zaligmakers Jezus Christus eigen ben...'. Zoekt toch de Heere terwijl Hij te vinden is. Want Hij troost het hart dat schreiend tot Hem vlucht.

Werkendam,

ds. M. Karens

hebben deze Paulus bevonden te zijn een pest, en een die oproer verwekt onder al de Joden door de ganse wereld! (Hand. 24:5).

*Geef ons genâ, geef ons genâ, o HEER!
En red ons tot Uw eer.*

*Wij zijn reeds moe van al de
schamp're woorden,*

Die wij van smaders hoorden

Ons treurig hart is moe van al

het spotten,

En 't honend samenrotten

Der hovaardij, die need'rigen veracht,

En weelderig belacht.

In de ogen van velen leven we honderd jaar te laat. We zouden onze kinderen een gezonde ontwikkeling in de weg staan. Onze jonge mensen kijkt men bevreemd en medelijdend aan omdat ze 'zo vroeg' gaan trouwen in plaats van eerst van het leven te genieten. Je bent zeker zwaar gelovig, vragen ze dan. O, je bent lid van de SGP, die partij met die eigenaardige, ouderwetse standpunten! En zo zou er heel wat te noemen zijn. Laat het ons echter een wonder zijn dat de Heere nog steeds rondom ons de wacht wil betrekken. Nóg toomt Hij het heidendom in. Soms worden we opgeschrikt uit onze dommel, en wat kunnen we dan verontwaardigd reageren alsof ons groot onrecht wordt aangedaan. Maar als nu de vloed van smaad en vervolging eens werkelijk losbreekt? Zal het dan bij u en mij zijn om Christus' wil? Omwille van Jezus de Nazarener, van Wie de overpriesters en farizeeën zeiden tegen Pilatus: "Heer, wij zijn indachtig dat deze verleider, nog levende gezegd heeft: Na drie dagen zal Ik opstaan." Of zal het dan wezen: "Een weinig slapens, een weinig sluimeren, een weinig handvouwen, al nederliggende; zo zal uw armoede u overkomen als een wandelaar, en uw gebrek als een gewapend man" (Spr. 6 : 10, 11; 24 : 33, 34)?

Liegende alle kwaad tegen u spreken

Eerst heeft de Heere gezegd: Zij zullen u vervolgen om der gerechtigheid wil. Vervolgens wees Hij op het smaden en vervolgen, wetend dat het koninklijk priesterdom in de ogen van de wereld dwaas, zwak en onedel is, dat het zo gering zal worden geacht alsof het *niets* is (1 Kor. 1:28). Maar met dat alles is de bodem niet bereikt, want Hij voegt eraan toe: en liegende alle kwaad tegen u spreken om Mijnentwil. Steeds weer

wordt allerlei kwaad gesproken. Nee, er wordt niet gelogen. Het is helaas wáár wat er verteld wordt. Dan over de één, dan over de ander. Bijvoorbeeld, een bekende deed een mistap, en u behoort tot de weinigen die het weten. Tijdens een bezoek – de koffie is net ingeschonken – welt krachtig in het hart de vuile begeerte op om het te vertellen. U weet dat het verkeerd is. Want niet het kwade, maar het goede gerucht van onze naaste moeten we bevorderen. Maar terwijl u een zorgelijk gezicht trekt, deelt u toch het erge mee. Ja, die man... Ja, die is het. Vertel het maar niet verder, hoor. Nee ik had het nooit van hem gedacht, want hij is altijd zo vriendelijk en behulpzaam. Soms komt de één na de ander aan de beurt. Allerlei kwaad wordt over deze en gene gesproken. Want men moet toch ook eens aan iemand zijn verhaal kwijt, zo wordt dan gezegd. En men kan toch niet altijd over zichzelf praten, nietwaar... Het sluitstuk van dergelijke achterklap (Spr. 11:13a) is nogal eens de opmerking dat een mens overal voor bewaard moet worden... Maar de werkelijkheid is zoals die bekende uitdrukking zegt: De één heeft een duivel op de tong en de ander in zijn oor.

Kwaad spreken van iemand is erg, maar *liegende* kwaad van iemand spreken is erger. Het is eenvoudig niet waar, het is een zwarte leugen. Het is *laster* - een zware *last* van verdenking wordt op een onschuldig persoon gelegd. Al liegende wordt hij kwaad gemaakt en schuldig geroddel. Een lasterende tong is een vuur, zegt Jakobus, ontstoken van de hel (Jak. 1:6). En de belasterde? Och arme! Zijn beschuldigers hebben geen of onbenullige bewijzen, maar van hém wordt verwacht dat hij de laster ontkracht. En zo hij het al probeert, het wordt niet of nauwelijks geloofd. Het gaat van kwaad tot erger. Tenslotte staat heel zijn levensgebouw in de brand. Zijn vrienden en metgezellen verlaten hem. Eenzaam gaat hij zijn weg, diep gewond en gelittekend. En niet zelden woekert na zijn dood de vuile laster nog lange tijd door.

Groot is het kwaad dat de lasteraar zijn naaste aandoet. Maar groter is de slag die hij aan zijn eigen ziel geeft, want een vals getuige zal niet

onschuldig zijn (Spr. 19:5). Terwijl hij zijn naaste belastert, laadt hij op zichzelf de last van Gods zware toorn. En tenzij hij zich bekeert, hij zal het Koninkrijk Gods niet beërven (1 Kor. 6:10). Och, dat we allen er een diepe indruk van zouden hebben! Menig geslepen scheermes en vurige pijl zou in ons hart niet verkeren, en nog minder uitbreken via het graf van onze keel.

Wat zegt nu Jezus van Zijn vervolgte kinderen? Dat de mensen liegende alle kwaad tegen hen zullen spreken. Dus niet alleen *over* hen, maar ook *tégen* hen - als een aanval, zoekend hun ondergang. *Tégen* u, zegt de Heere. Ja, tegen *ú* - dat wil zeggen: tegen u persoonlijk. En dat omwille van *Mij*. Liegende zult u zwart gemaakt worden. Valse getuigen zullen u aanklagen, allerlei beschuldigingen zullen tegen u worden ingebracht (Hand. 25:7). Uw vervolgers zullen het zo draaien, dat u voor de ogen van de wereld als boeven te kijk gezet zult worden. Terwijl men u belastert van de grofste en vuilste dingen, zullen deze leugens als juist en waar worden aangenomen. Ja, men zal zelfs wel menen Gode een dienst te doen. Duizenden en duizenden zullen het geloven en u misdadigers noemen. En men zal zeggen: zo gaat het goed! Weg met zulk gespuis! Laat ze hun verdiende straf niet ontgaan!

Liegende zullen de mensen alle kwaad spreken tegen degenen die vervolgd worden omwille van de gerechtigheid. En... zij zullen lijden alsof het was om wille van hun ongerechtigheid. Hierin is de hartdoorborende scherpte van het uiterste onrecht. Op de meest vernederende wijze wordt met hen gehandeld. Met het grofste geboefte worden ze op één lijn gesteld. Op de krenkendste wijze de gek met hen gestoken. De laagste lieden beulen hen af. Minder dan een hond. Verachtelijker dan een beest. Geworden als uitvaagsels en aller afschrapsel (1 Kor. 4:13). Weggeblazen gelijk kaf van de dorsvloeren des zomers (Ps. 12:5^b, Dan. 2:35^b). O, denk niet dat het een lichte zaak is een christen te wezen!

(wordt vervolgd)

Barneveld,

ds. C. Hogchem

Als een briesende leeuw

Is er gezien de verwerpelijke inhoud van allerlei speelfilms reden om dit medium te mijden, ook nu die gemakkelijk via dvd's in huis komen, of volstaat hier een kritische opstelling?

Natuurlijk zijn er allerlei natuurfilms en documentaires, waar de in het vorige artikel genoemde bezwaren tegen de speelfilm niet op van toepassing zijn. Mijn bezwaar tegen veel mensen die de speelfilm niet willen mijden maar een kritische houding voorstaan, is dat ze in feite niet kritisch genoeg zijn. Als men werkelijk de grenzen in acht zou nemen die in het vorige artikel genoemd zijn, dan blijft er van het huidige aanbod aan films echt niet veel over.

Maar is het nu werkelijk zo erg met die speelfilms? Wie daar nog niet van overtuigd is, moet zich maar eens verdiepen in de hele filmwereld en nagaan wat daar de heersende moraal en de gangbare levenspraktijk is. Sinds wanneer is Hollywood een centrum van deugdzaamheid en echtelijke trouw? Moeten we echter gezien de brede acceptatie van films onder de jongere generatie onze eisen niet wat lager stellen? Plaatsen we ons niet buiten de werkelijkheid wanneer we in feite kiezen voor de nulloptie? Dat is toch niet meer van deze tijd! De ontwikkelingen zijn nu eenmaal niet terug te draaien. Zulke opmerkingen hoor je nogal eens. Ook van mensen die toch beter zouden moeten weten.

Natuurlijk, er is altijd kwaad en erger. Als je een dronkeman er toe kunt brengen zijn alcoholconsumptie met een kwart te verminderen, is dat zeker meegenomen. Maar ook bij dat verminderde drinkgedrag richt hij zichzelf te gronde. Als je mensen ervan kunt overtuigen dat ze uitgesproken pornografische of gewelddadige films moeten mijden, is dat ongetwijfeld winst. Maar hebben we niet meer te zeggen?

Ons uitgangspunt

Durven we nog ons uitgangspunt te nemen in Gods geboden? Of moeten die in de praktijk van het gezinsleven als niet haalbaar terzijde worden

geschoven? Uiteraard dienen we ons te hoeden voor een verkapt farizeïsme. Gods kinderen moeten belijden dat hun consciëntie hen aanklaagt dat zij tegen al de geboden van God zwaar gezondigd en geen daarvan gehouden hebben en nog steeds tot alle boosheid geneigd zijn. Maar ook geldt dat zij een ernstig voornemen hebben, niet alleen naar sommige, maar naar al de geboden van God te leven. Een opvoeding overeenkomstig de doopbelofte is in deze tijd welhaast moeilijker dan ooit. Dat mag ons als ouders en grootouders wel voortdurend op de knieën brengen. En we zullen daarbij onze eigen jeugd niet moeten vergeten, al waren er toen wellicht andere zaken in het geding. „Gedenk niet de zonden mijner jonkheid” (Psalm 25:7) bidt David en wie van de oudere generatie zou hem dat niet na moeten zeggen? Maar is het dan zo erg om regelmatig naar een film te kijken? Een mens heeft toch ontspanning nodig. En die verkeerde dingen die je daar ziet, ga je heus niet automatisch nadoen, zo wordt vaak tegengeworpen. Twee

Mocht er veel gebed zijn voor de jongeren en hun opvoeders, inzonderheid van hen die bidden geleerd hebben.

dingen zijn hier op te merken. In de eerste plaats is van belang dat films en tv-programma's weinig inspanning vereisen. Minder dan het lezen van een boek of krant. Daarbij komt dat de een nu eenmaal meer van lezen houdt dan de ander. Dat heeft ook iets met opleiding en belangstelling te maken, al is daarmee niet alles gezegd. In het algemeen leest de jongere generatie in Nederland veel minder dan vroeger en het is niet aannemelijk dat dat in onze kring anders ligt. De aantrekkingskracht van de audiovisuele media is daarom groot. Wat ze bieden, is afwisselend en je hoeft je er weinig voor in te spannen. Als je eenmaal gewend

bent daar je ontspanning te zoeken, leidt dat gemakkelijk tot een bepaalde verslaving.

Gestadige druppel

En wat neem je er van mee en wat steek je er van op? Dat is het tweede gezichtspunt. Ten aanzien van de televisie is vaak gezegd dat hetgeen door de oogpoort naar binnen komt, invloedrijker en gevaarlijker is dan hetgeen ons bereikt door de oorpoort. En dat is nog steeds zo. Beelden blijven langer hangen dan woorden. Er is daarbij onmiskenbaar sprake van een bepaalde gewenning. Als je regelmatig kijkt naar films waarin een mensenleven niet telt, dan neem je daar automatisch wat van mee. Dat geldt eveneens van allerlei computergames waarin het er om gaat de ander neer te leggen. Zoiets beïnvloedt ons normbesef in negatieve zin. Dat kan niet anders. Dat gebeurt niet als een drastische omslag van vandaag op morgen, maar in de vorm van een geleidelijke erosie. De gestadige druppel holt de hardste steen uit, zegt het spreekwoord.

Dat geldt natuurlijk ook voor de seksuele moraal die in allerlei films expliciet of impliciet wordt uitgedragen. Wie voortdurend kennis neemt van films waarin het leven draait om seks, waarin losse relaties, overspel en echtscheiding aan de lopende band voorkomen, gaat dat min of meer normaal vinden. Als iets dat bij het (moderne) leven hoort. Zonder dat zou het leven toch eigenlijk ook wel saai zijn. Maar is dat tot op zekere hoogte dan ook niet het normale levenspatroon in onze maatschappij? Zeker, maar dat is dan ook het bedroevende. Dat maakt duidelijk hoever onze westerse cultuur weg is. En gemakkelijk nemen wij daar wat van mee. Als je in een straat woont of in een bedrijf werkt waar de helft van je burens of collega's ongehuwd samenwoont en er bovendien regelmatig paren uit elkaar gaan om na verloop van tijd weer met een ander samen te hokken, dan wen je daar enigszins aan. Ook al blijf je hopelijk van mening en draag je uit (zeker naar je kinderen) dat dat zo niet hoort en zo niet mag. Als je in een omgeving werkt waar regelmatig fors gevloekt wordt, dan schrik je daar op den duur niet meer zo van. Minder althans dan mensen die in een andere omgeving verkeren. Ook al doe je daar zelf niet aan mee en besef je nog steeds wel dat dat een groot kwaad is.

Niet meegaan

De negatieve invloeden van onze maatschappij worden echter nog aanzienlijk versterkt wanneer wij onze vrije tijd voor een belangrijk deel vullen met films en tv-programma's. En voeg daar nog maar allerlei computergames en dubieuze vormen van internetgebruik aan toe. Inderdaad „de duivel gaat om als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden” (1 Petr. 5:8). En het allerergste is dat ons hart van nature geneigd is tot alle boosheid: in gedachten, woorden en daden.

Maar als mijn kinderen thuis geen films mogen kijken, gaan ze naar een vriend of vriendin en dan heb ik er helemaal geen zicht meer op. Zo wordt nogal eens gereageerd wanneer de dvd's ter sprake komen. Dat argument werd ook vaak gehanteerd door ouders die na enige aarzeling besloten om een televisietoestel aan te schaffen. En het is inderdaad een probleem dat de film in onze achterban op grote schaal doorgebroken is. Vroeger kon je nog als pluspunt van reformatorische scholen aanvoeren dat de vriendjes die ze daar opdeden qua levenspatroon veelal aansloten bij hetgeen men zelf voorstond. Dat is helaas steeds minder het geval. Maar dan zal men toch moeten proberen z'n kinderen bij te brengen dat ook al doen veel leeftijdsgenoten van school of uit de eigen kerkelijke gemeente bepaalde dingen, zij daar niet in mee kunnen gaan. Het is droevig als dat zo is, maar het is dan niet anders. Wie het argument hanteert dat wanneer je het thuis niet wil hebben, ze elders gaan kijken, geeft in feite alles uit handen. Eigenlijk kun je dan nooit meer nee zeggen tegen een film, hoezeer die ook aan alle kanten verwerpelijk is. Want anders gaan ze die elders bekijken.

Leer en leven

Gezien al deze ontwikkelingen is het geen wonder dat de verwereldlijking van de gereformeerde gezindte toeneemt. En leer en leven staan niet los van elkaar. Als we door de week onze ontspanning zoeken in films waarin met God en Zijn gebod geen rekening gehouden wordt, als we ons in feite vermaken met de zonden van anderen, dan is de kloof met de zondagse prediking wel heel groot geworden. Niet dat dat voor God een verhinderende is. Gelukkig niet. Maar als we onze kinderen die kant uit laten gaan, hoeft het ons niet te verbazen als ze na verloop van tijd ook

met de kerk breken. Tussen de Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) bestaat een tijdsafstand van één à anderhalve generatie, zo constateerden we eerder. Hoeveel tijd zou er liggen tussen de Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Gemeenten? Sterker dan ooit worden er van alle kanten aanvallen gedaan op de jeugd. Het is onze taak om daar weerstand tegen te bieden, om met hen daarover in gesprek te gaan. De

waarde van een christelijke opvoeding, van het reformatorisch onderwijs, van het kerkelijk jeugdwerk en van pastorale zorg mag niet onderschat worden. En als al onze instrumenten falen, blijft er gelukkig nog een weg over. Dat is de weg naar Boven. Mocht er veel gebed zijn voor de jongeren en hun opvoeders, inzonderheid van hen die bidden geleerd hebben.

Apeldoorn,

C.S.L. Janse

Stofregen

Zijn er kleine zonden? Over die vraag willen we eens nadenken.

Wie het vragenboekje van Hellenbroek kent, weet dat daar in de les over de zonde wordt gevraagd of alle zonden de straf van de dood verdienen. Het antwoord is: Ja... tot de kleinste toe. Het kan gebeuren dat een catechisant naar aanleiding van dit antwoord met de vraag komt: zijn er dan kleine zonden? Hellenbroek heeft dat ongetwijfeld zelf ook aan gevoeld, want hij laat er onmiddellijk op volgen: 'Zijn er dan geen vergeeflijke zonden?' om te antwoorden: 'Wel in Christus, de zonde tegen de Heilige Geest uitgezonderd, doch geen vergeeflijke in zichzelf.'

Een oude dwaling

Ons oude vragenboekje waarschuwt hier tegen een opvatting die al heel vroeg in de kerk is binnengeslopen. Volgens de *Christelijke Encyclopedie* (2^e druk, 1957, deel 2, blz. 463) vinden we die opvatting al bij de kerkvader Tertullianus. Men ging onderscheid maken tussen lichtvergeeflijke, dagelijkse zonden ('kleine zonden') en veel zwaardere zonden, de zogenaamde 'doodzonden'. In de roomse kerk is dit onderscheid algemeen aanvaard als vaststaande kerkleer. Men doet volgens Rome een doodzonde, als men de wet van God 1^e in een grote zaak, 2^e met volle kennis en 3^e met vrije wil overtreedt. Wie zo'n doodzonde doet, verdient volgens Rome de hel en zal – als hij zonder berouwvol biechten sterft – ook

inderdaad verloren gaan. Geheel ten onrechte meent Rome dit spreken over doodzonden te kunnen baseren op bijvoorbeeld 1 Johannes 5:16: 'Er is een zonde tot de dood; voor dezelfde zonde zeg ik niet dat hij zal bidden'. De apostel Johannes spreekt hier echter over de zonde tegen de Heilige Geest.

De hervormers – vooral Calvijn – hebben het onderscheid tussen vergeeflijke, kleine zonden en doodzonden verworpen als strijdig met de Heilige Schrift. Zij leerden – zoals we dat zojuist ook van Hellenbroek hoorden – dat alle zonden verdoemelijk voor God zijn en de eeuwige straf waardig, maar ook dat alle zonden – die tegen de Heilige Geest uitgezonderd – vergeven kunnen worden in het bloed van Christus.

Groter zonde...

Hopelijk weten we dit en stemmen we het ook toe. Toch willen we nog wat dieper hierop ingaan en twee vragen stellen, een exegetische en een praktische. Eerst dan een uitlegkundige vraag, en wel naar aanleiding van Johannes 19:11. Daar lezen we dat de Heere Jezus, staande voor Pontius Pilatus, de vraag krijgt of Hij niet weet dat de stadhouder macht heeft Hem te kruisigen en macht heeft Hem los te laten. De Heere antwoordt dan: 'Gij zoudt geen macht hebben tegen Mij, indien het u niet van boven gegeven was; daarom, die Mij aan u heeft overgeleverd, heeft groter zonde'. Hier schijnt de Heere Jezus toch wel degelijk tussen grotere

en kleinere zonden onderscheid te maken. Hoe is dat nu?

Als we vragen wie de Heere bedoelt met 'die Mij aan u heeft overgeleverd', dan moet het antwoord wel zijn: het Joodse volk, of de Joodse overheid. En waarom hebben die dan 'groter zonde' dan de Romeinse stadhouder? De kanttekenaar zegt bondig en kort: omdat zij meerdere kennis hadden van Gods Woord en van Christus' wonderwerken. Hiermee komen deze woorden van Christus in één lijn te liggen met teksten als: 'En die dienstknecht welke geweten heeft de wil zijns heren, en zich niet bereid noch naar zijn wil gedaan heeft, die zal met vele slagen geslagen worden. Maar die denzelven niet geweten heeft en gedaan heeft dingen die slagen waardig zijn, die zal met weinige slagen geslagen worden...' (Lukas 12:47,48). Wat de Heere hier leert, is niet dat er in zichzelf kleine en vergeeflijke zonden zijn, maar dat er *trappen* zullen zijn in de eeuwige straf. Er zal een zwaarder oordeel zijn naarmate de zonde te meerder was – en de zonde is meerder als er sprake is van grotere verantwoordelijkheid door meer kennis van Gods openbaring. Daarom zei Christus ook dat het Tyrus en Sidon verdraaglijker zal zijn in de dag des oordeels dan de steden van Galilea waarin Hij zoveel tekenen had gedaan.

De praktijk

Er is echter ook nog een praktische vraag. Wij verwerpen in de leer een onderscheid tussen kleine en in zichzelf vergeeflijke zonden en grote doodzonden. Maar hoe ligt dat in onze consciëntie en in onze levenspraktijk? Er zijn zonden waarvoor we terugdeinzen. Een moord, hoererij, incest, kinderporno, het vloeken van Gods Naam... we belijden grif dat we nergens te goed voor zijn, maar toch is er nog een rem in ons leven waardoor we voor veel verschrikkelijke dingen doorgaans terugdeinzen. Verder zijn er dingen waarvan we heel goed weten dat ze niet goed zijn, maar waar we wél invallen. Dagelijks... Driftbuien, lege of lelijke woorden, verzuim van het gebed, lege godsdienstigheid, vormelijk bijbellezen, plichtsverzuim op ons werk, het lezen van waardeloze lectuur... We ervaren die dingen soms nog wel als zonden. Maar dan... dan zijn er ook nog van die talloze 'kleine zonden'. Daar doet iedereen aan mee. Een schimpscheut op een leraar

op het schoolplein. Een minachtend lachje achter de rug van de baas. Een roddeltje op een verjaardagsvisite over deze of gene... Het zijn zonden die ons 's avonds wanneer we onze knieën buigen niet eens meer voor de geest komen... En zo hebben wij in de praktijk van ons leven allen een legioen van 'kleine zonden', die we in feite bagatelliseren.

Gods zware toorn...

Onlangs trof mij bij de behandeling van Zondag 43 een uitspraak van onze Catechismus. Het gaat daar over het negende gebod. Er wordt over achterklap gesproken, over laster, maar ook over heel 'gewone' en alledaagse dingen als het ietwat verdraaien van de woorden van onze naaste, over het lichtelijk oordelen of helpen veroordelen... En dan ineens valt daar als een geweldige slag op ons geweten het woord van ons Troostboek dat ik al deze dingen, als eigen werken des duivels (!) heb te vermijden, *tenzij dat ik de zware*

De hervormers – vooral Calvin – hebben het onderscheid tussen vergeeflijke, kleine zonden en doodzonden verworpen als strijdig met de Heilige Schrift.

toorn Gods op mij laden wil. Ontzettend! Bij Gods zware toorn denken we doorgaans aan moord, godslastering, hoererij, overspel... Maar toch niet aan een onschuldig roddeltje op een visite?

Toch is dat nu juist wat de Catechismus ons wil leren. Het is ook wat GóD Zijn volk leert in de weg van de waarachtige bekering. Waar Hij met Zijn schuldovertuigend werk in hart en geweten komt, daar zijn geen 'kleine zonden' meer. Daar word ik door elke zonde helwaardig! Dan is het alsof zich het laatste oordeel reeds hier in dit leven voltrekt. Dan opent God de boeken van Zijn alwetendheid en van onze bange consciëntie. Dan valt het kristalheldere licht van Gods Geest óók over die zonden, die 'de wereld niet dan voor kinderspel en tijdverdrijf acht', zoals

Guido de Brès ons voorhoudt in onze Nederlandse Geloofsbelijdenis, in het artikel over het laatste oordeel (!). Kinderspel en tijdverdrijf... ja, zo denkt iedereen erover. Zo dacht ook ik erover. Maar waar de Heere komt overtuigen, wordt het zo waar wat Hellenbroek zei: Verdienen alle zonden die straf? Ja, tot de kleinste toe...

Revius en Comrie

Jakobus Revius was de grootste calvinistische dichter van ons land in de zeventiende eeuw. Meermalen hebben zijn verzen me ontroerd. Onlangs las ik van hem een vierregelig vers. Het gaat over kleine zonden. Revius gebruikt het beeld van de motregen, 'stofregen', zoals hij het noemt. Als het motregent, is de neerslag soms zó fijn dat we naar buiten kijkend, kunnen menen dat het droog is. Maar men wordt zelden zo nat als wanneer men in de motregen loopt... Zó is het met al die 'kleine zonden'. Revius zegt:

*Stofregen acht men niet,
maar die er lang in treden
Die dringt ze tot de huid
en op de naakte leden
De zonden die men klein
en licht te wezen acht
Die hebben menig om
zijn zaligheid gebracht.*

We mogen samen wel beven en zegen: Wie zou de afdwalingen verstaan? Reinig mij van de verborgen afdwalingen! Het trof me zo, lezend in de catechismusverklaring van Comrie, dat hij bij Zondag 1 opmerkt dat het nodig is dat wij ons zó diep leren verbergen 'in de geopende wonden des Heilands, dat noch God als Rechter, noch de Wet, noch de duivel enige vat op ons hebben en niets van ons buiten Christus kunnen beschouwen of bespieden...'. Het mag voor u en voor mij wel een zienvraag zijn of wij dat persoonlijk schuilen in de wonden van Christus hebben leren kennen in ons leven. Dát, merkt Comrie op, bedoelde Paulus, toen hij zei dat hij in Christus gevonden wilde worden. Dáár alleen is verzoening voor al onze grote zonden... en voor de 'kleine'!

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken

De belijdenis inzake Israël

Soms kun je je ogen niet geloven als je de krant leest. Zo verging het me toen ik in het Reformatorisch Dagblad de stelling las van de Utrechtse emeritus hoogleraar prof. dr. P.W. van der Horst, die hij ten beste gaf op een themamiddag van het Appèl Kerk en Israël op 29 januari jl.

Hij daagde zijn gehoor uit met de stelling dat passages waarin teksten staan die het haten van Joden heel effectief rechtvaardigen, wel op de Bijbelleesroosters van kerken moeten blijven staan. Maar er moet niet meer óver die teksten gepreekt worden, maar tégen die teksten. We moeten, zegt hij, de gemeenteleden laten zien dat die teksten nooit geschreven hadden mogen worden en dat Johannes, Paulus en Mattheüs dat inmiddels ook met ons eens zouden zijn. Welke teksten heeft deze hooggeleerde heer dan op het oog? Hij noemde er drie: Johannes 8:44, waar Jezus tot de Joden zegt dat zij de duivel hebben; 1 Thessalonicensen 2:15 waar van de Joden wordt gezegd dat zij de Heere Jezus gedood hebben, hun eigen profeten en de apostelen vervolgd, Gode niet behagen en alle mensten tegen zijn; en tenslotte de tekst uit Mattheüs 27:25: "Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen." Het is eigenlijk te gek voor woorden waartoe prof. van der Horst zijn gehoor uitdaagde. Gelukkig werd er tegengas gegeven. We kunnen niet ontkennen dat er in de loop van de geschiedenis met een beroep op teksten als deze veel onrecht tegen de Joden is bedreven. Maar het misbruik dat er van is gemaakt is toch geen reden om ze dan maar uit de Bijbel te schrappen? Laat prof. van der Horst eerst maar eens door een nauwkeurige exegese nagaan wat deze teksten ons te zeggen hebben. Ik heb er niet zo veel lust in om hier verder op in te gaan.

Schuldig aan de Holocaust

Iets anders is dat wij een taak hebben om blijvend na te denken over de bij-

belse plaats van het volk Israël. Welke rol vervult dit volk in het heilsplan van God? In dat verband trof een uiteenzetting van de hand van ds. G.H. Abma in *Israël Actueel* van februari 2007. In zijn bijdrage stelt hij dat nog steeds te weinig wordt beseft in hoeverre wij en ons voorgeslacht debet zijn aan de Holocaust. Ieder die het verband niet ziet met de verachting, verwerping, discriminatie en massamoord met als triest dieptepunt: Auschwitz, die wij het Joodse volk hebben aangedaan, loopt volgens hem het gevaar dat zijn gedachten door anti-Joodse gevoelens vergiftigd worden. Ik kan nog wel een klein beetje met hem meegaan als het gaat om de vervolgingen en de progoms die in het verleden in naam van het christendom de Joden zijn aangedaan. Maar hebben wij en ons voorgeslacht de Joden Auschwitz aangedaan? Het nazidom was toch niet christelijk? Wel is het zo dat veel christenen lijdelijk hebben toegezien en velen zelfs hebben meegedaan, maar het gaat me te ver dit op de naam van het christendom te schrijven. Om daar dan ook nog ons voorgeslacht bij te betrekken, geeft op zijn minst blijk van onvoldoende kennis van wat velen van ons voorgeslacht heeft bewogen. Want als verschillenden van onze oudvaders in een positieve zin spreken over de blijvende beloften voor het Joodse volk, dan doen ze dat niet vanuit een schuldgevoel (Auschwitz was er nog niet, maar wel verachting, discriminatie etc.), maar dan deden ze dat met het oog op de beloften van God die onberouwelijk zijn. Als we alleen pro-Joodse gevoelens moeten hebben op grond van hetgeen de Joden is aangedaan, dan is dat een wel zeer smalle basis.

Vervangingsleer

Wat Abma dan vervolgens schrijft, konden mijn ogen ook niet geloven. Ik citeer: "Vrijwel niemand durft er publiek voor uit te komen dat hij de substitutietheorie aanhangt. Toch zien velen nog steeds de kerk als het

ware Israël. Op die manier wordt onbewust meegewerkt aan een *geestelijke* holocaust. Er is een radicale bekering nodig. We zullen de zonde van het antisemitisme volstrekt serieus moeten nemen. Schuld belijden en dan vervolgens dapper strijden tegen het kwaad van anti-Joodse sentimenten. Wie de vervangingsleer afzweert, dient vervolgens ook moedig de consequenties te trekken. Als de kerk niet in de plaats van Israël is gekomen, dan is de doop niet in de plaats van de besnijdenis gekomen (zoals helaas wel in de belijdenis staat) en zal ook de zondag niet in de plaats van de sabbat gekomen zijn." Te beweren dat zij die de substitutietheorie aanhangen onbewust meewerken aan een geestelijke holocaust is een bewering die kant noch wal raakt. Dat de vervangingsleer het gevaar in zich kan dragen dat nega-

Ook voor de Jood geldt dat er maar één Naam onder de hemel is gegeven waardoor hij zalig moet worden.

tieve gevoelens ten opzichte van de Joden ontstaan, zal ik niet ontkennen. Uitwassen zijn denkbaar. Maar om dat in zijn algemeenheid zonder nadere onderbouwing te beweren, doet geen recht aan hen die – ook in het verleden – de kerk hebben gezien als het Israël van het Nieuwe Testament, zonder dat zij de Joden daarmee afschreven of aangezet hebben tot vervolging, discriminatie enz. van de Joden. Want hoe we ook over de plaats van de Joden in het heilsplan van God mogen denken, ook voor de Jood geldt dat er maar één Naam onder de hemel is gegeven waardoor hij zalig moet worden. Ook een Jood moet door wedergeboorte ingelijfd worden in de vergadering van ware christgelovigen. De kerk was er al voordat God het volk van Israël verloor. Die kerk uit Joden en heidenen zal er komen. En hoe en wanneer de onveranderlijke beloften van God voor het oude bondsvolk zullen worden vervuld, moeten we maar aan de Heere overlaten. Er is verwachting voor de nakomelingen. Maar laten we niet doorslaan. De belijdenis dat er nog onvervulde beloften zijn voor het Joodse volk betekent toch niet dat we weer terug moeten naar het Jodendom met al zijn ceremoniën?

Kinderdoop

Al eerder heb ik er voor gewaar- schuwd dat we bij het spreken over de nog onvervulde beloften voor Israël moeten oppassen voor een drietal klippen. De eerste is de klip van het ceremonialisme, de tweede die van de tweewegenleer en de derde die van het chiliasme. Zij die de kinderdoop verwerpen en terug willen naar de oudtestamentische sabbat, lopen op de klip van het ceremonialisme. Verwerping van de kinderdoop betekent dat we de eenheid van Oude en Nieuwe Testament mis- kennen. Betekenis en inhoud van de besnijdenis bestaan voort in het sacrament van de doop. In dat opzicht is er continuïteit. In de vorm, in de bediening is er discontinuïteit. De doop is het sacrament van de inlijving in het verbond. Dat was de besnijdenis ook. Door de doop verze- gelt God de verbondsbeloften. Deze betrekking tot het verbond was onder Israël niet anders dan onder de kerk van het Nieuwe Testament. Die betrekking was een uiterlijke. In 1 Korinthe 10 wordt op een aangrij- pende wijze door Paulus over de ver- bondszegeningen gesproken, waarin het gehele volk van Israël deelde. Maar ze kwamen niet allen in Kanaän. "In het meerder deel van hen heeft God geen welgevallen gehad" (1 Kor. 10:5).

De wet der ceremoniën heeft afge- daan. Ook de besnijdenis. De apostel Paulus spreekt in Kolossenzen 2 over de geestelijke besnijdenis. Niet de besnijdenis met der handen maakt de gelovigen volmaakt in Christus, maar de besnijdenis die zonder han- den geschiedt, in de uittrekking van het lichaam der zonde des vleses, door de besnijdenis van Christus. Zij zijn met Hem begraven in de doop, in welke zij ook met Hem opgewekt zijn. Als in de begintijd van de nieuw- testamentische kerk de tot Christus bekeerde Joden geloofden dat ze de ceremoniën nog moesten onderhou- den, dan is dat vanuit hun traditie niet vreemd. In Handelingen 21:20 lezen we: "En als zij dat gehoord heb- bende, loofden den Heere, en zeiden tot hem: Gij ziet, broeder, hoevele duizenden van Joden er zijn die gelo- ven, en zij zijn allen ijveraars van de wet". De kanttekeningen plaatsen daarbij de aantekening dat deze Joden meenden dat de ceremoniën nog onderhouden moesten worden. Zij verstonden nog niet dat deze door Christus zijn afgedaan. Zo is de Schrift op dit punt altijd door onze

gereformeerde vaders verstaan. Het is dan toch wel schokkend als Abma meent dat de gereformeerde belijde- nis *helaas* zegt dat de doop in de plaats van de besnijdenis is geko- men.

Sabbat

En de zondag dan? Moeten we terug naar de sjabbat? Door vele schriftge- trouwe exegeten is uitvoerig aange- toond dat de Heilige Geest het zo heeft geleid dat de christelijke gemeente de eerste dag van de week mag vieren als de opstandingsdag van Christus. Er zijn verschillende factoren aan te wijzen die daartoe geleid hebben. In het in 2006 ver- schenen boekje van Bruce Ray *Laat ons de rustdag wijden* (uitgegeven bij De Groot Goudriaan) zijn die facto- ren nog eens op een eenvoudige wijze voor het voetlicht gebracht. Ray, die redeneert vanuit de schep- pingssabbat via de exodussabbat, komt tot de opstandingssabbat als de sabbat van het nieuwe verbond, die gekomen is door de opstanding van Christus uit de dood. Zij die terug willen naar de joodse sabbat zouden dit boekje eens moeten lezen.

Gereformeerd

Het valt me telkens weer op dat het verzet tegen de vervangingsleer aan- gegrepen wordt om te betogen dat we terug moeten naar de oudtesta- mentische ceremoniën. Alles ligt in elkaars verlengde: besnijdenis in plaats van kinderdoop, de zevende dag in plaats van de eerste dag van de week, afschaffing van het Kerstfeest en in plaats daarvan viering van het Loofhutfest, zoals dr. A. van de Beek wil in zijn *De kring om de Mesias*. Ik eindig met een vraag. Neemt Abma met zijn uitlatingen eigenlijk geen afstand van de gerefor- meerde leer van Reformatie en Nadere Reformatie? Het lijkt vandaag aan de dag wel of we allemaal weer Jood moeten worden. Als we de bete- kenis van het woord Jood: godlover, in ogeschouw nemen, ja, dan is dat zo. Maar we moeten niet in het volk van Israël worden ingelijfd, maar we moeten Christus worden ingelijfd en al Zijn weldaden deelachtig maken. Eerst de Jood en ook de Griek.

Capelle aan den IJssel,

ds. W. Silfhout

BOEKENNIEUWS

P. Schalk, Herdenk de trouw, Uitg. Vereniging t/h verstrekken van onder- wijs op ger. gr. te Lisse, 326 blz, € 15,-. Tel. bestellen: 0252-413099 (school)

"Honderd jaar lang gingen iedere werk- dag de deuren open. De kinderen namen hun plaatsen in. Er werd gezongen, gebe- den, geluisterd, gerekend en nog veel meer" zo lezen we mee met ds. Neele in zijn inleiding voor het jubileumboek van de christelijke basisschool "De Akker", uit- gaande van de Gereformeerde Gemeente te Lisse.

Daarna geeft de directeur in zijn voor- woord daar een korte samenvatting van: "100 jaar... wat een voorrecht, wat een onverdiende zegen, wat een verantwoor- delijkheden, wat een moeilijke opdracht, wat een mooie opdracht, wat een blijven- de opdracht..."

De heer. P. Schalk, die namens het bestuur de opdracht kreeg dit jubileumboek te

schrijven, heeft zich nauwgezet gekwetend van zijn taak: 326 bladzijden vol boeiende anekdotes uit het verre en nabije verle- den, meer dan 100 klassenfoto's vanaf 1906 (bewaren kunnen ze in Lisse!), verza- meld uit de notulenboeken vanaf de oprichting in 1905. Dit alles uitzoeken, sorteren en tot een boeiend geheel maken is met recht monnikenwerk geweest!

Als lezer van De Saambinder zult u zich ongetwijfeld afvragen: Een boek kopen over de geschiedenis van een school uit Lisse? Na aanschaf en doorlezen zult u zeker geen spijt hebben. Prachtig beschreven zijn de hoofdstukken waarbij een schets van de geschiedenis gegeven wordt van vóór 1905: 1806 de schoolwet, 1879 de oprichting van de Unie "Een School met de Bijbel", waarna de auteur verder gaat met de bemoeienis van oef- naar J. Overduin met de totstandkoming en oprichting van een christelijke school.

Vele anekdotes geven een gedegen beeld van de jaren waarin de bijzondere scholen geheel uit eigen middelen betaald moesten worden. Ook de jaren na 1920, na het aannemen van de onderwijswet en daaropvolgend de oorlogsjaren en gebeurtenissen van de laatste decennia krijgen ruim de aandacht. Al met al, een boeiend boek, niet alleen voor oud-leerlingen, maar ook voor hen die geïnteresseerd zijn in de geschiedenis en ontwikkeling van het christelijk onderwijs door de jaren heen.

Laten we ter afsluiting de voorzitter aan het woord: 'We kunnen, gezien op de omstandigheden, ons vertwijfeld afvragen of de school over 100 jaar nog zal bestaan. Dan moet de Heere Jezus ons berispen "Hoe hebt gij geen geloof"? ... Wij worden geroepen om een stad op een berg te zijn, om ons licht in deze wereld te laten schijnen.

Barendrecht, L. van Lagen

Febe red., Spiritualiteit, zorg verantwoord. Febe – Vereniging van werkers in de gezondheidszorg op gereformeerde grondslag, 52 blz., € 3,50.

Welke hulpverlener kent niet het spanningsveld tussen aan de ene kant de beroepsverantwoordelijkheid tegenover de zorgvrager en aan de andere kant de verantwoordelijkheid tegenover God? De behoeften van de zorgvragers kunnen zo strijdig zijn met de normen en waarden van de Bijbel. In deze brochure wordt op deze materie op een eerlijke en open wijze ingegaan. Allereerst wordt een tweetal begrippen gedefinieerd en uitgewerkt: competentieprofiel en spiritualiteit. Competentieprofiel is de beschrijving van de gewenste vaardigheden en houding van de zorgverlener. Spiritualiteit wordt omschreven als het levensbeschouwelijk en religieus functioneren van de mens, waartoe ook de vragen van zingeving en zinervaring behoren. Juist zieke mensen houden zich vaak bezig met vragen over zingeving. Belangrijk is een open luisterhouding aan te nemen. Er moet een vertrouwensrelatie tot stand komen. Er moet respect zijn voor de zorgvrager als persoon. Maar respect tonen is iets anders dan zijn levensovertuiging accepteren. Hoe benoem je dat? Hoe verleen je spirituele zorg? Hoe ga je om met gebrek aan tijd? Vanuit herkenbare praktijksituaties worden adviezen aangereikt. Zoals: stel je open, bescheiden en voldoende betrokken op, praat in de ik-stijl, dat geeft een basis in het gesprek waarin je niet boven, maar naast de ander staat. De verleiding is

groot meer adviezen te citeren. Laat ik dat maar niet doen. Ik zou willen zeggen: koop de brochure en lees zelf. Van harte aanbevolen voor iedereen die in de zorg werkzaam is. De brochure kan

besteld worden bij het secretariaat van de vereniging Febe, mw. H. Gerritsen, tel. 0318-501667.

Capelle aan den IJssel, H.J. Agteresch

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

Aangenomen:

Naar Ridderkerk:

ds. G.M. de Leeuw te Rock Valley (USA).

Beroepen:

Te Emmeloord:

ds. M. Golverdingen te Boskoop;

Te Nieuw-Beijerland:

ds. A. Vermeij te Elspeet;

Te Tricht-Geldermalsen:

ds. G.J. van Aalst te Klaaswaal.

Bedankt:

Voor Enhuizen: Ds. A. Vermeij te Elspeet.

■ AANGEPASTE KERKDIENTST TE GOUDA

D.V. zaterdag 10 februari zal er in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Gouda een aangepaste kerkdienst voor mensen met een verstandelijke handicap worden gehouden. In deze dienst, die om 15.00 uur begint, hoopt student M. Joosse voor te gaan. Hij zal dan spreken over "de Samaritaanse vrouw" n.a.v. Johannes 4. Iedereen is hartelijk welkom.

■ VERSLAG AFSCHIEDSDIENST DS. HOOGERLAND VAN DRACHTEN 1 JANUARI 2007

Ds. Hoogerland bepaalt de gemeente bij het 32^e vers van Handelingen 20: het afscheidswoord van een scheidende leeraar. Daarin legt hij ten le de gemeente in Gods hand en ten 2^e wijst hij de gemeente op Gods macht. De tekstwoorden komen uit de zendingsreizen van Paulus. Als de Heere Zijn knechten hebben wil op de plaats waar Hij hen stellen wil, dan trekt Hij hen met banden naar het Noorden of naar het Zuiden, met onweerstaanbare banden door de Geest.

Paulus neemt na drie jaar afscheid van de ouderlingen van Efeze. Alzo is ook van eeuwigheid bepaald dat wij hier ruim vier jaar mochten arbeiden. De Heere weet wat goed is voor de gemeente. Alles ligt in

Gods hand.

Wij staan aan het begin van een nieuw jaarseizoen. Grote afval wordt voltrokken, echter de Kerk des Heeren blijft, maar is in diepe slaap gevallen. Paulus zal niet meer arbeiden in Efeze. Ook wij zullen uw gezichten niet veel meer zien. Het Woord dat gebracht is, ligt voor uw rekening. Wat hebben wij er in die ruim vier jaren mee gedaan?

Zware tijden komen voor de gemeente van Efeze. Wolven zullen komen; satan probeert de Kerk des Heeren te verwoesten. Gemeente, waakt. Beter heel ons leven arme zoekers, dan te behoren bij het juichend christendom, om dan ten laatste eeuwig buiten te staan.

Bij het scheiden wordt de band gevoeld. Het grootste is de geestelijke band. De Heere beware de gemeente van Drachten. Het Woord blijft, ook als de herder weggaat.

Ten tweede wijst Paulus de gemeente op Gods macht. Alle aardse machten worden tot niet als Gods macht gezien wordt. Hij is ook gewillig. Zijn machtige arm wordt aangewend om Zijn Kerk te beschermen en te bewaren. Het is een voorrecht als er nieuwelingen geboren worden, maar ook als er geestelijke oefeningen zijn. Afgebroken in onszelf tot de fundamenten toe. Waar de Heilige Geest begonnen is met afbreken, zal Hij ook weer opbouwen naar Zijn gemaakt bestek. Afbreken is ook vrucht op de prediking.

Wij moeten een verloren, rechteloos mens worden en zo komt er plaats voor Christus. De Heere geeft ook gaven, o.a. elkaars voeten wassen, liefde barmhartigheid. Ook wordt de Kerk des Heeren een erfdeel gegeven onder de geheiligden. Een erfdeel wordt gegeven, verdiend door Christus met de dure prijs van Zijn hartenbloed. Zij hadden de eeuwige dood verdiend. Hier echter de voorsmaken van de hemelse erfenis. De almacht des Heeren is machtig u te bevrijden. De Heere mocht Zijn Woord zegenen om op te trekken de onbekende toekomst tegemoet.

Nadat het 4^e vers van het Gebed des Heeren is gezongen, richt ds. Hoogerland

zich tot de gemeente met een hartelijke toespraak en beveelt hij de gemeente in de hand des Heeren.

Ook richt hij zich tot de classis en de consulent, ds. Bakker, en daarnaast tot de gemeente Kruiningen en zijn eigen gezin. Daarna spreekt ds. Bakker namens de classis Kampen en de Particuliere Synode Oost. Scheiden doet lijden. Hoe langer een boom staat, hoe meer wortels. Ds. Hoogerland heeft als Paulus geplant en als Cefas nat gemaakt, echter de wasdom is des Heeren.

Ouderling Jongasma sprak namens kerken-

raad en gemeente. Hij wees op de blijdschap bij de komst van ds. Hoogerland en nu op de droefheid en de banden die er gevallen zijn. U heeft mogen prediken hoe een zondaar opgeraapt, afgebroken en naar Christus gebracht wordt. Op zijn verzoek wordt ds. Hoogerland staande Psalm 121 vers 4 toegezongen, waarna ds. Hoogerland voor de laatste maal als eigen herder en leraar de zegen op de gemeente legt.

Kerkenraad Geref. Gemeente Drachten.

BERICHTEN

■ DRINGENDE OPROEP

Administratieve hulp gevraagd voor kerkelijk bureau Nigeria Reformed Church
Op het kerkelijk bureau van de Nigeria Reformed Church (NRC) worden de financiële administraties van de verschillende deputaatschappen en programma's bijgehouden door leden van onze zusterkerk. Bij de jaarafsluiting en de rapportage over 2006 heeft de NRC gevraagd om assistentie vanuit Nederland voor een periode van 1,5 tot 2 maanden. ZGG heeft beloofd deze assistentie te bieden en heeft hiervoor onder meer via de krant gezocht naar mensen die hierin de helpende hand zouden kunnen bieden, maar tot nog toe zonder resultaat. Daarom willen wij ook langs deze weg kandidaten oproepen voor deze kortverband-vrijwilligers-inzet in Afrika. Er bestaat behoefte aan iemand die redelijk engels spreekt, ervaring heeft met kleine administraties, affiniteit heeft met het werken met computers (vooral in Excel) en in staat is anderen te begeleiden en trainen. Gedacht wordt aan inzet in de periode **half februari tot eind maart of iets langer**. Verdere informatie over deze inzet is op de website van ZGG (www.zgg.nl) of op het zendingsbureau voorhanden.

■ ZENDINGSAVOND TE WOERDEN

Op D.V. woensdag **14 februari** organiseert de plaatselijke zendingscommissie van Woerden een zendingssavond in de Bethlehemkerk, Oudelandseweg 50, aldaar. Dhr. L.A. Kroon zal dan iets vertellen over "In gesprek over het Evangelie in Guinee". Aanvang: 19.30 uur. Sluiting: ongeveer 21.30 uur. Collecte t.b.v. het zendingswerk.

■ WINTERCONFERENTIES 2007

De jeugdbond organiseert voor +16 jongeren weer winterconferenties op negen plaatsen in het land. De bijeenkomsten zijn van vrijdagavond t/m zaterdagmiddag. Dit jaar is het thema: "Licht in de duisternis". Lezing 1: "strijd tegen satan" en lezing 2: overwinning door "Christus". Er zijn nog plaatsen beschikbaar bij de volgende conferenties:

D.V. **16 en 17 februari**, Haamstede, ds. G.J. Baan en ds. C. J. Meeuse

D.V. **9 en 10 maart**, Bergen op Zoom, ds. L. Terlouw en ds. J.M.D. de Heer

D.V. **2 en 3 maart**, Doorwerth +21, ds. B. v.d. Heiden en ds. D. de Wit

Kosten: 25 euro voor JeV-leden en 35 euro voor niet-leden en +21 conferenties.

Aanmelden kan rechtstreeks bij Janneke van Horssen van de JBGG: tel. 0348-489948 of jms.v.horssen@bgg.nl.

■ TILBURG: VAN BIJBELWINKEL NAAR INLOOPCENTRUM

Het zal u wel niet ontgaan zijn dat in Tilburg een grote verbouwing voor de deur staat. We gaan de bestaande locatie ombouwen van Bijbelwinkel naar inloopcentrum. Inmiddels is de bouwvergunning binnen. De gehele verbouwing zal plaatsvinden in het tweede kwartaal van dit jaar (mei-juni) en wordt onder begeleiding van voormannen en vakbekwame vrijwilligers uitgevoerd. Dit levert een enorme loonkostenbesparing op.

Misschien zijn er nog bedrijven die hun diensten voor dit belangrijke werk willen aanbieden, wij houden ons aanbevolen. (evangelist H.J.v.d. Boogaart 013-4563032) De oproep in 'De Evangelist' van nov. 2006, voor het inzamelen van muziek CD's is een groot succes waar wij mee willen door-

gaan. Inmiddels hebben we zo'n 600 stuks ontvangen en zijn er al 300 stuks verkocht wat voor de verbouw van Tilburg zo'n 700.00 euro heeft opgebracht. Echt van Groningen t/m Zeeland krijgen we ze via de post of worden ze in Tilburg en Wijk en Aalburg afgegeven. Bedankt voor de spontane giften en briefjes die er bij zaten.

Het zou geweldig zijn als in elke gemeente één persoon deze cd's zou inzamelen. Wij komen ze dan ophalen of regelen wat.

Nogmaals een oproep. Wellicht heeft u onbeschadigde CD's die u voor de verbouwing van de post Tilburg ter beschikking wilt stellen. U kunt deze CD's ook versturen naar (graag met voldoende porto) of afgeven bij de heer A. de Bruin, Bergstraat 6, 4261 BX Wijk en Aalburg. Voor vragen e.d. kunt u hem bellen onder nummer 0416-692029

■ ZANGAVOND VOOR INLOOPCENTRUM TILBURG

De bovenstemgroep Hardinxveld-Giessendam e.o. organiseert op D.V. **17 februari** een psalmzangavond met bovenstem in de Hervormde kerk te Sprang, Kerkstraat 34 te Sprang-Capelle. Algehele leiding: ds. W.J. Karels. Appelwoord: evangelist H.J. v.d. Boogaart. Aanvang: 19.30 uur. Collecte t.b.v. realisering inloopcentrum Tilburg. Repetitie-avond: D.V. woensdag **14 februari** in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Hardinxveld-Giessendam. Aanvang: 20.00 uur.

■ ZANG- EN ORGELAVOND IN GOES

Op D.V. zaterdag **17 februari** wordt er een zang- en orgelavond gehouden in de kerk van de Geref. Gemeente te Goes, Louise de Colignylaan 177. Aanvang: 19.30 uur. Opening en sluiting ds. C.J. Meeuse. Medewerkenden: mannenkoren "De Lofzang" uit Goes en "Ethan" uit Yerseke. Organist samenzang en improvisaties: P. Eilander. Collecte t.b.v. verbouw bijbelwinkel naar inloopcentrum te Tilburg.

■ OPROEP RUSTIGE VAKANTIEWEEK

Opnieuw is het mooie en ruime conferentiecentrum "Kaap Doorn" in Doorn gehuurd voor een vakantieweek voor ouderen die niet gehandicapt zijn, maar die gezien hun leeftijd of gezondheid het wat kalmer aan moeten doen en/of bij de zelfverzorging enige hulp nodig hebben.

De vakantieweek, die door de Commissie Vakantieweken Gehandicapten wordt opengesteld, wordt dit jaar gehouden van zaterdag **30 juni t/m 7 juli**. Op zondag zullen in het oord twee kerkdiensten worden gehouden en verder worden er in de week diverse bezigheden georganiseerd, waarbij het doel van de week in acht wordt

genomen. Eén dag wordt er een excursie gemaakt en op de andere dagen vinden de activiteiten plaats in en rondom het oord. Er zijn verpleegkundigen in de staf aanwezig, die graag alle gewenste en nodige assistentie verlenen bij de zelfverzorging of bij het toedienen van medicamenten.

Speciaal voor mensen met een beperkte mobiliteit, die gebruik moeten maken van een rollator, diabetici die regelmatig gespoten moeten worden, hartpatiënten en anderen voor wie het tempo in "gewone" vakantie te hoog is geworden, is deze vakantie week in eigen sfeer uitermate geschikt. Het oord beschikt over éénpersoonkamers met wastafel, douche en toilet. De prijs bedraagt € 535,- per persoon. Voor echtparen zijn tweepersoonkamers beschikbaar; de prijs daarvan bedraagt € 510,- per persoon.

Wilt u zich aanmelden voor deze rustige

vakantieweek in eigen sfeer of wilt u misschien nog nadere inlichtingen? Neem dan contact op met mw. J. de Blois-van Kempen te Krimpen a/d IJssel, tel. 0180-520895.

■ JAARVERGADERING VOGG, AFD. WEST

Op D.V. zaterdag **10 februari** hoopt de afd. West van de VOGG haar jaarvergadering te houden rond het onlangs geplaatste Verschuierenorgel in de lchthuskerk van de Geref. Gemeente te Boskoop, Mendelweg 20. Na de gebruikelijke huishoudelijke zaken is er een programma waarin dit orgel zal worden gepresenteerd. Met woorden en muziek verzorgen de plaatselijke organisten een presentatie van het orgel. Daarna is er gelegenheid om het orgel te bespelen. Leden en andere belangstellenden zijn hartelijk welkom. Aanvang: 14.00 uur.

ds. Mijnders; Ridderkerk-Slikkerveer 19.00 uur ds. De Wit; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 14.00 uur ds. Meeuse; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. Van der Net; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. B. van der Heiden; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. Brugge; Scheveningen 16.30 uur ds. Paul; Soest 19.00 uur ds. Visscher; Stolwijk 10.00 en 15.00 uur ds. De Wit; Terneuzen 10.00 en 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Terwolde-De Vecht 9.30 uur leesdienst en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 15.00 uur ds. F. Mulder; Uddel 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Utrecht 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Veen 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 uur en 16.30 uur ds. Van Belzen; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. Boogaard; Vlissingen 9.30 uur ds. Vreugdenhil en 16.00 uur leesdienst; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. De Heer; Woerden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Van Gelder; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 uur ds. Van Eckeveld en 18.30 uur leesdienst; Zoetermeer 10.00 uur ds. Paul; Zwolle 19.00 uur ds. Schot.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 11 FEBRUARI 2007

Aagtekerke 19.00 uur ds. Moens; Aalst 14.30 uur ds. M. Karens; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. Tuinier; Arnhem 18.45 uur ds. Kattenberg; Barendrecht (in CGK; Voordijk 252) 13.30 en 19.00 uur ds. Terlouw; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur stud. Joosse; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Berkenwoude 15.00 uur ds. W.J. Karels; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Breda 19.00 uur ds. P. Mulder; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Deventer 15.30 uur stud. Joosse; Dirksland 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. Schipper; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Brugge; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 19.00 uur ds. Van Belzen; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 16.00 uur ds. Tanis; Enter 15.00 uur ds. Schreuder; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 19.00 uur ds. Silfhout; Herkingen 14.30 uur stud. Heijkamp; Hoogvliet 18.00 uur stud. De Waard; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Kamperland 14.00 uur ds. Verweij; Kapelle-Biezelinge

9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 18.30 uur ds. C. Harinck; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruiningen 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 14.30 uur ds. L. Blok; Meliskerke 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. Moens; Melissant 10.00 en 18.00 uur stud. Heijkamp; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Van Manen; Moerkapelle 9.30 uur (doventolk) ds. Terlouw en 19.00 uur ds. Clements; Nieuwdorp 18.30 uur ds. Van der Poel; Nieuwe Tonge 15.00 uur stud. Labe; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nisse 14.30 uur ds. Baan; Nunspeet 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. Schot; Ooltgensplaat 9.30 en 18.00 uur stud. Labe; Oostburg 10.00 uur ds. C. Harinck en 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Oostkapelle 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. P. Blok; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. J. Karels; Poortugaal 9.30 en 15.30 uur stud. De Waard; Putterhoek 14.30 uur ds. Van Krimpen; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur

■ DINSDAG 13 FEBRUARI 2007

Aalburg 19.30 uur ds. Vermeij; Lisse 19.45 uur ds. Neele (bijbellezing); Marknesse 19.30 uur ds. Hakvoort; Moerkapelle 19.30 uur ds. Kleppe; Nieuwe Tonge 19.30 uur ds. Van Dieren; Rilland-Bath 19.30 uur ds. Baan; Scherpenisse 19.30 uur ds. Van der Net; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. Tuinier; Uddel 19.30 uur ds. Mouw (bijbellezing); Westzaan 19.30 uur ds. Mondria.

■ WOENSDAG 14 FEBRUARI 2007

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. Van Aalst; Brakel 19.30 uur ds. Mondria; Dinteloord 19.30 uur ds. Meeuse; Dordrecht 19.45 uur ds. Brugge (bijbellezing); Gorinchem 19.30 uur ds. Van der Net; 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. M. Karens; Hilversum 19.45 uur ds. Melis; Hoogeveen 14.45 uur ds. De Wit (huw.bev.); Kootwijkerbroek 14.00 uur ds. Beens (huw.bev.); Leerdam 19.30 uur ds. Silfhout; Mijdrecht 19.30 uur ds. F. Mulder; Nisse 19.30 uur ds. De Heer; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. De Jongste; Opheusden 19.30 uur ds. G. Pater (bijbellezing); Ouddorp 19.30 uur ds. Verweij; Poortugaal 19.30 uur ds. Gunst; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. Schreuder (bijbellezing); Rotterdam-Zuidwijk 19.45 uur

stud. Joose; Sint Philipsland 19.30 uur stud. Heijkamp; Spijkenisse 19.45 uur ds. Schipper; Sprang Capelle 19.30 uur stud. De Waard; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Vlaardingen 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Zeist 19.30 uur ds. Van Eckveld (bijbellezing); Zoetermeer 19.30 uur ds. Van Manen; Zwijndrecht 19.30 uur stud. Labee.

■ DONDERDAG 15 FEBRUARI 2007

Andijk 19.30 uur ds. Van der Net; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Silfhout (bijbellezing); Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. Beens (bijbellezing); Naaldwijk 19.45 uur ds. L. Blok; Nijkerk 19.30 uur ds. De Wit; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. Baan; Scherpenzeel 13.30 uur ds. Van Boven (huw.bev.); Stolwijk 19.30 uur ds. Schot; Zaandam 19.30 uur ds. Hakvoort.

■ VRIJDAG 16 FEBRUARI 2007

Krabbendijke 13.15 uur ds. Verschuure (huw.bev.); Yerseke 14.15 uur ds. Verweij (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur. U bent hartelijk welkom in de inloop/bijbelshop 't Wuiver, Stationsweg 96a, Alkmaar (t.o. NS- en busstation). Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 10.00-16.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur. Ook voor u staat de deur van onze evangelisatiepost open. U bent hartelijk welkom op dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 uur en 16.00 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-l te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter

de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; kerkgebouw iDe Broni, Oude Barrelei 64; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur. Zondag 11 februari 10.00 evang. A. van Setten en 17.00 uur leesdienst. Donderdag 15 februari 14.45 uur evang. A. van Setten (huw.bev.). U bent ook hartelijk welkom in

het inloophuis, geopend op dinsdag van 10.00 – 15.00 uur, donderdag van 15.00 – 21.00 uur en zaterdag van 11.00 – 15.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. U bent hartelijk welkom in de BIJBELwinkel van dinsdag t/m zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

ADVERTENTIES

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Hardinxveld-Giessendam geeft met droefheid kennis dat de Heere tot Zich heeft genomen zijn oud-ambtsbroeder

Johannes Frederik Vlot

in de leeftijd van 58 jaar.

Vanaf oktober 1979 tot juni 1981 heeft hij onze gemeente met de hem geschenken gaven in getrouwheid als diaken mogen dienen.

De Heere gedenke zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad,
Ds. W.J. Karels, preses
C.A. Blom, scriba

Hardinxveld-Giessendam, 1 februari 2007

Van Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

TE HUUR: op camping in Nunspeet, v.a. 1 april, 5 pers. caravan met grote voortent, 175 euro p.w. Dicht bij bos, 2,5 km van het Veluwemeer. Goede sanitaire voorzieningen. Inlichtingen 06-51345807.

Begrafenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

6-pers. stacaravan op rustige camping in Rijssen bij bos, wei en en hei. Ook meivak. 0548-521280.

Nette schone vakantiewoning bij boerderij op Veluwe (bij Epe). 5 pers. c.v. wasm. linneng. etc. aanw. Schitterende omgeving. Info: 0578-613395.

Gevr. Kosthuis omg. Ederveen. jonge vr. Max. 1 jr. 06-40867153

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Kamperen bij de boer! Gezellige minicamping tussen Oosterland en Bruinisse. Nabij Grevelingenmeer. Ruime plaatsen.
WWW.DEWELBLOK.NL

Tel. 0111-482523
Verhuur caravans.

Te huur **Yerseke, 6-pers. vak. bungalow** op park met zwembad. Bezet week 30, 31 en 32.
Tel. 0113-573540

Wij verzorgen begrafenissen in alle plaatsen op de Veluwe en in Rijsen en aangrenzende gebieden.

Geen crematies.

Ongeacht bij welke begrafenisvereniging of begrafenisfonds men is aangesloten.

Begrafenisverzorging Vos

Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
tel. (0577) 401689, fax (0577) 401027

BEGRAFENISVERZORGING VOS - VERTROUWD VERZORGD

Friesland - Voor een fijne vakantie bent u hartelijk welkom op "De Verborgten Hoek"! Er zijn ook caravans te huur, en 2 vakantie-woningen. Fam. Wierda-Tuinier, Harich (dichtbij Oudemirdum).
Tel. 0514-602065
www.deverborgenhoek.nl

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
Telefoon (0172) 21 21 22

Begrafenisverzoorgers:
D. Harkes en J.F. van Staveren

Wij verzorgen alleen begrafenissen - Dag en nacht bereikbaar

KLASSE MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels is hoofddealer van:
**Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn**

tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

- ROEMEENSE PANFLUITEN
- DIVERSE BLOKFLUITEN
- VIOLEN

R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Wij verzorgen begrafenissen in Veenendaal, Ede, Bennekom, Wageningen, Rheden e.o.

Te huur in Barneveld op de veluwe, onze ruime hoekwoning gelegen in rustige nieuwbouwwijk. Periode 11/8-25/8.
Tel. 0342-420277.

Spier (Dr.) 6-pers. stenen bungalow te huur, 3 slaapk., c.v., wasmachine, 4 fietsen. Eigen terrein 1000 m2. Prijzen all-in. Boeking bij 2 weken korting. Tel. 0228-593772

Bakkeveen - Friese Wouden (12 km van Drachten) of Ameland of Terschelling, **chalets/stacars. te huur. Niet te duur!** Bel: **0512-516096.** www.vdsluisvakanties.nl

REHOBOTH CHRISTIAN SCHOOL, NORWICH, ONTARIO, CANADA.

For the coming school year, 2007-2008, we are looking for qualified teachers to fill elementary and secondary positions. Those interested are kindly invited to apply. For more information please contact the principal, Mr. John Heikoop, 001 519-863-2403, or the Board chairman, Mr. Len Vanderweerd. 001 519-468-3281. Send application and resumé to the secretary of the Board, Mr. Corney Van Wyk, 384483 Salford Road, Salford, Ontario, CA NOJ 1W0 or fax 001 519-485-1258.

NatuursteenHuis

vakmensen vertalen uw wensen

- **Marmer, graniet en hardsteen** (voor binnen & buiten)
- **Grafmonumenten**
- **Vakkundig advies**

vh. Zandee & De Krijper

Goes tel (0113) 216555
Middelburg tel (0118) 612579

ook voor leveringen buiten Zeeland

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
800 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg, wijkzorg, gespecialiseerde verzorging, verpleging, (huishoudelijke) verzorging: 0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel. (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Te huur **ruime vakantiewoning** in **Zuid-Alberta**, Canada, omgeving van Lethbridge. Prachtig gelegen, uitzicht op rivier, prairie en Rocky Mountains, dichtbij dorp en kerken. Voor inlichtingen 00-1403-553-4023. Hollands sprekend.

**BOEDER
COMFORT
KLEDING**

Ambtskleding

Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.

Preekjassen - Jacquets - Pantalons

Streppantalons - Overhemden

Stropdassen - Sokken - Overjassen

Hoeden - Schoenen

Glashorst 123a Scherpenzeel (Bezoek graag op afspraak)
Telefoon: 06-53215334 / 033-2778068 / 2589830

SERVICE AAN HUIS MOGELIJK!

WWW.ISRAELREIZEN.NL

D.V. 16 april Jordanië/Israel
o.l.v. ds. L.W. v.d. Meij
D.V. 27 april Voorjaarsreis
o.l.v. ds. J. Bos
D.V. 21 mei Verdiepingsreis
Voor informatie belt u 0318 540415

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw · restauratie · overplaatsing · onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

Neem voor meer informatie contact op met

Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

SAALBACH-HINTERGLEMM Oostenrijk

TE HUUR. Schitterend gelegen vakantiewoning met grote tuin gelegen in een prachtig wandel-, mountainbike- en skigebied. Veel mogelijkheden voor uitstapjes. Geschikt voor 4 - 20 personen. Ideaal geschikt voor grotere gezinnen of meerdere families.
Tel. 0118-584512.
www.hausamwald.nl

Te huur stacaravans en chalets

en ook zijn er nog enkele kampeerplaatsen vrij in het hoogseizoen. Camping de Beukenhof te Tiendeveen (Drenthe)
Tel: 0528-331246
www.campingdebeukenhof.com

Stichting hulpverlening
uitgaande van de
Gereformeerde Gemeenten

Stichting De Vluchtheuvel
Beatrixlaan 15
4461 PM Goes

T (0113) 21 30 98
F (0113) 22 12 89
E info@vhgoes.nl

Grondslag

De Vluchtheuvel verricht haar werk op basis van Gods Woord en de Drie Formulieren van Enigheid.

Kwaliteit

De Vluchtheuvel is een professionele, eerstelijns hulporganisatie met gekwalificeerd personeel.

Taakinhoud

De Vluchtheuvel biedt psychosociale hulp aan jongeren en volwassenen bij persoonlijke- en relatieproblemen.

Doelgroep

De Vluchtheuvel gaat uit van de Gereformeerde Gemeenten en heeft haar werkgebied binnen de gereformeerde gezindte.

Kantoren

De Vluchtheuvel is een landelijk werkende ambulante instelling met kantoren te Woerden, Apeldoorn, Amersfoort, Dordrecht en Goes en steunpunten te Kampen en Rijssen.

Informatie

Voor informatie kunt u tijdens kantooruren bellen naar het bureau in Goes: 0113 - 21 30 98

De Vluchtheuvel is op zoek naar een

VRIJWILLIGER

voor haar
Commissie Publiciteit en Fondswerving

Missie:

De commissie Publiciteit en Fondswerving van De Vluchtheuvel houdt zich bezig met:

- creëren en onderhouden van een structurele, secundaire geldstroom
- realiseren van project sponsoring
- promoten van het werk van De Vluchtheuvel binnen de gereformeerde gezindte
- verzorgen van reclame-uitingen.

Wij zoeken iemand:

- met goede communicatieve vaardigheden (zowel mondeling als schriftelijk)
- met de mogelijkheid om eenmaal per maand tijdens kantooruren te vergaderen
- die affiniteit heeft met de doelgroep van De Vluchtheuvel
- die bij voorkeur lid is van de Gereformeerde Gemeenten.

Wij bieden:

- een fijne sfeer in een gemotiveerde commissie vrijwilligers
- werk, waarin je dienstbaar bent aan de ander.

Informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de heer H. van Groningen, directeur van De Vluchtheuvel. Telefonisch bereikbaar op 0113-213098 (kantoor).

Reageren

Wilt u reageren? Uw brief kunt u richten aan: De Vluchtheuvel, t.a.v. H. van Groningen, Beatrixlaan 15, 4461 PM Goes.

GESCHENK (1907-2007) bijna 50% korting

Wegens het 100-jarig bestaan der Gereformeerde Gemeenten wordt de boekenset "Wanneer ik voor U kniel" (met alle 207 kerken in binnen- en buitenland) tijdelijk voor bijna half geld u allen aangeboden. Op de cd krijgt u eveneens korting. N.B.: nú een unieke gelegenheid: (belijdenis) geschenk-2007, zolang de restvoorraad strekt!

De 2-delige boekenset, 500 pagina's (A4-formaat): 207 dagboekmeditaties over alle psalmen, 391 kolommen over al onze erediensden, 647 kleurenfoto's met kerkelijke informatie. Inhoud van blijvende waarde!

De cd met 15 nummers (75 min): samenzang/orgelsolo's, fraai boeklet.

De boekenset slechts € 29,50 in plaats van € 57,50, voordeel € 28,=.

De cd slechts € 16,50 in plaats van € 18,50, voordeel € 2,=.

Altijd franco. Boeken en cd samen besteld:

totaal voordeel € 30,=.

Ons telefonisch meldpunt voor bestellingen en vragen is geopend op elke **dinsdagavond van 19.00 tot 20.00 uur op 0166-600333**. Bestel ook gerust in een gefrankeerde enveloppe bij de **Redactiecommissie, Postbus 28, 4690 AA Tholen**. Steun het Thoolse bouw- en orgelfonds.

Lindenberg is weer open!

D.V. donderdag 15 februari 2007

Presentatie van "Neerlands laatste

ziener - Leven, werk en invloed

van Theodorus van der Groe

(1705-1784)". Hoflaankerk,

Hoflaan/hoek Oudedijk, aanvang

19.30 uur, kerk open 19.00 uur.

Toegang gratis. Sprekers: Prof.dr. H.J. Selderhuis -

Welk hekje deed Van der Groe eigenlijk toe?; G.H.

Leurdijk - Van der Groe en tijdgenoten; J.A. de

Ruiter - Was het licht na Van der Groe echt gedooft?

Het boek: 8 bijdragen, gebonden, 206 pag., royaal

formaat. Nu bestellen: prijs 29,95, na 1-4 32,50.

DV donderdag 8 maart 2007 VEILING VAN ANTIETIEKE

BOEKEN - 238 bijzondere exemplaren van 'oude

schrijvers'. Catalogus op aanvraag beschikbaar.

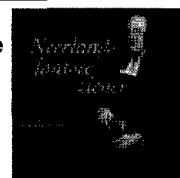
Kijk op www.lindenberg.nl voor meer informatie!

LINDENBERG
BIJBELS • BOEKEN • MUZIEK

Kipstraat 12-16, 3011 RT Rotterdam

Telefoon 010 411 16 07 - info@lindenberg.nl

Openbaar vervoer: NS-station Blaak of metrostation Oostplein, tramlijn 7 (Goudsesingel/hoek Kipstraat) of 21 (V. Walsumweg, hoek Kipstraat)

Vakantie in de BETUWE
 voor rust en ruimte minicamping
DE VIJVERHOF in OMMEREN
 voor info: 0344-601973
 of www.vijverhof-ommeren

BEGRAFFENISVERZORGING KINA
 010 - 458 31 12

Rotterdam, Drechtstreek, Krimpenerwaard, Gouda
 D.W. Schipper 010-4506626 F. Kooijman 0182-583932
 Capelle aan den IJssel Gouda

Heeft u zin in een vakantie dicht bij
 het strand en Veerse Meer?
 Dan hebben wij voor u een
 6-persoons bungalow te huur, in
Kamperland. De bungalow is
 van alle gemakken voorzien, veel
 privacy, ook geschikt voor ouderen.
 Er is nog plaats in de weken:
 27, 28, 29, 30, 33, 36.
 U bent van harte welkom!
 Tel: 0118-584385

De Verrassing Bungalowpark

Ruimtelijke en vrijstaande luxe
 en eenvoudige accommodaties.
 Ruime recreatiezaal voor de ge-
 zellige uurtjes. Diverse activiteiten
 en arrangementen.

Meer voordelen

Veel privacy en rust mogelijk.
 Aankomst en vertrekdata in
 overleg mogelijk. Voordeeltarieven
 buiten schoolvakanties. Kijk
 regelmatig op onze website voor
 interessante aanbiedingen.

Texel

Brochure?
 Bel 0222 31 83 91 of
 ga naar www.deverrassing.com

Vakantie: Rust en ruimte, alle jaargetijden, in eigen sfeer

Jong stel wil trouwen,
zoekt woonruimte te huur in
 SCHERPENZEEL/BARNEVELD of e.o.
 Huurprijs ca. € 500,-.
 Tel. 0645 494590.

Te huur op camp. de **Hofstee** te
 Nunspeet onze **4-6 pers. chalet**.
 V.a.g.v. Fietsen en wasm. aanw.
 Tel. 038-4204120 of
 emens@kliksafe.nl.

Chinese
 voorgangers
 vragen om
toerustingsmateriaal!

Er is dringend behoefte aan Bijbelverklaringen en de lessen over de
 Heidelberger Catechismus. Onze Chinese voorgangers weten zich
 door God geroepen en willen onderwezen worden aan de hand van
 Bijbelse lectuur. Deze voorgangers worden door onze bestuursleden
 opgeleid. Gedenk ons werk, dat in het geheim moet geschieden in
 uw gebeden, maar wilt u ons ook met een gift verblijden?

Voor info of voorlichting: 06 200 13 173

Stort uw gift op **3473.76.029** t.a.v. Hudson Taylor/SBHC te Nunspeet.

 HUDSON TAYLOR
 Stichting Bijbelse Hulpverlening China

Consistories inrichten?

Daar hebben we veel ervaring in.
 En die ervaring is gelijk uw voordeel.
 Al luisterend naar uw wensen dragen
 we functionele maatwerkoplossingen
 aan die passen in uw budget.
 Het begint met een telefoontje.
Ook u zijn we graag van dienst!

- Consistoriemeubilair
- Garderobesystemen
- Zaalinrichtingen
- Kastenwanden
- Presentatiesystemen
- Persoonlijke service

Een zaak van vertrouwen

**De kantoor
 specialist**

De Smalle Zijde 22
 Postbus 859, 3900 AW Veenendaal
 [T] 0318-551122 / info@kantoor specialist.nl